DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXII. | ZATURDAG den 8sten FEBRUARY 1834. | N° 2.

A° 1834. N°. 1. A°. 1834.

PUBLICATIE.

Houdende kennisgeving van het overlyden van den Gouvernements Secretaris W. PRINCE en benoeming van H. KIKKERT tot de waarneming van dien post.

WY Jonkheer Mr. ISAAC JOHANNES RAMMELMAN ELSEVIER, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Directeur over de kolonie Curaçao, Bonaire en Aruba, Bevelhebber over de Land en Zeemagt en de Gewapende Burgermagt op dezelve, &c. &c. &c.

Allen den genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Dat wy, vermits het overlyden van den WelEd. Gestr. Heer WILLEM PRINCE, in leven Gouvernements Secretaris op [illegible] vroegen morgen van heden, goedgevonden hebben den [illegible] Commis ter Gouvernements Secretary de Heer HERMANUS KIKKERT provisioneel te benoemen en aan te stellen tot de waarneming der functien van Gouvernements Secretaris dezes eilands [illegible], dezen post in al deszelfs omvang en attributen daaraan verbonden, waartenemen.

Wy gelasten dus allen en een iegelyken den voornoemden Heer HERMANUS KIKKERT in die betrekking te erkennen.

Gearresteerd op Curaçao den 24sten January 1834, het 21ste [illegible]

Ter ordonnantie,

(w. g.) C GORSIRA.
Commis.

Gepubliceerd binnen het Fort Amsterdam en in de Willemstad op Curaçao dato utsupra.

(w. g.) C GORSIRA.
Commis.

PUBLICATIE

Houdende bepaling van den dag tot dolentie over den omslag van het een percent Pondtregt.

WY Jonkheer Mr. ISAAC JOHANNES RAMMELMAN ELSEVIER, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Directeur over de Kolonie Curaçao, Bonaire en Aruba, Bevelhebber over de Land en Zeemagt en de Gewapende Burgermagt op dezelve, &c. &c. &c.

Allen den genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Nademaal de rekeningen wegens het een percent Pondtregt sedert primo October tot ultimo December [illegible] uitgeschreven en bezorgd zyn, zoo hebben wy, overeenkomstig de deswege bestaande verordeningen, goedgevonden en verstaan op te geven en hierby kennelyk te maken, dat de Raad van Politie op aanstaanden Woensdag den 12 dezer des voormiddags te elf ure in de Raads Kamer op het Gouvernements Huis binnen het Fort Amsterdam vergaderen zal om tot [illegible] te houden ter aanhooring [illegible] der genen, dewelke vermeenen redenen van bezwaar tegen de aan hen bezorgde rekeningen te hebben.

Gearresteerd op Curaçao den 6 February 1834, het 21ste Jaar van Zyner Majesteits Regering.

[illegible] Commis ter Gouvernements Secretary, belast met de waarneming der attributen van den Gouvernements Secretaris post.

(w. g.) H. KIKKERT.

Gepubliceerd binnen het Fort Amsterdam en in de Willemstad dato utsupra.

De 1e. Commis voormeld,
(w. g.) H. KIKKERT.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 7den February 1834.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 15den dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Centen moet 17 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op poene als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De 1ste Commis ter Gouvernements Secretary, belast met de waarneming der attributen van den Gouvernements Secretaris Post.

H. KIKKERT.

Gouvernements Secretary,
Curaçao den 7 February 1834.

[illegible] van wege den HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie bekend gemaakt dat by hoogderzelver dispositie dd. 8 dezer No. 65, de Klerk van den 2 rang G. Sch[illegible] uit die betrekking is ontslagen en de Heer C. [illegible], onder approbatie van hooger hand benoemd is tot Klerk van den 3 rang.

De 1e. Commis ter Gouvernements Secretary, belast met de waarneming der attributen van den Gouvernements Secretaris post,

H. KIKKERT.

Publieke Inschrijving.

ONDER nadere approbatie van den HoogEd. Gestr. Heer Directeur zal de ondergeteekende [illegible] Controlleur aanbesteden Vier Duizend Ellen min of meer witte Corallen ten behoeve der Lands Haven op [illegible] voor die welke zich alhier bevinden.

Die [illegible] gading hebben kunnen de biljetten van inschryving met de monsters tot Dingsdag den 11 dezer tot des voormiddags ten elf ure ten Kantore der Controlle van Financien indienen.

J. PH. BOSCH.

Den 7 February 1834.

BEKENDMAKING.

MET voorkennis en toelating van den HoogEdelen Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie, wordt hierby bekend gemaakt, dat, van den eersten February aanstaande af te beginnen, de tyd tot betalen en ontvangen op het Algemeene Ontvangers Kantoor bepaald is van des morgens te negen tot des namiddags te een ure, met uitzondering nogthans van de betaling dier landsmiddelen welke niet vooraf bekend zyn, als namelyk het *Haven en Veiligheidsregt*, het *Loodsregt*, de *Betaling op den uitvoer van Slaven* en het *Zegelgeld* voor verkocht wordende Zegels, zullende vóór en na de alhier bepaalde uren geene betaling der andere à priori bekende landsmiddelen aangenomen noch eenige uitbetalingen gedaan worden.

De Algemeene Ontvanger,
C. L. VAN UYTRECHT.

Curaçao den 23sten January 1834.

OPROEPING.

DE bestuurders der Nederlandsche Portugeesche Israelitische Hoofd Synagoge alhier de administratie van zeker Saldo kapitaal der nalatenschap van wylen Mejuffrouw HANAH RICARDO Weduwe ARON AILIJON, krachtens haar Testament dd. 29 November 1808 overgenomen hebbende, ten fine de interesten daarvan aan de naaste bloedverwanten, van gemelde Weduwe ARON AILIJON naar luid van voorm. Testament af te geven, roepen hierby op alle zoodanige naaste bloedverwanten van meergemelde Weduwe ARON AILIJON, ten einde zich [illegible] [illegible], bloedverwantschap [illegible] behoorlyke bewyzen van [illegible], en Bestuurders voornoemd in staat te stellen daarna te kunnen handelen.

Curaçao den 17 January 1834.

De Curaçaosche Loterij.

DE Heeren Jo. DE JEOS. NAAR en ELIAS CURIEL Direkteuren der Curaçaosche Lotery, maken hierby aan het publiek bekend dat zy van voornemen zyn, om op den [illegible] February [illegible] de [illegible] Loterye trekking [illegible] uit de genen [illegible] hebben door nummers uit te kiezen, dezelven zullen komen afhalen en betalen, ten einde de Direkteuren [illegible] van de [illegible] verpligting te bevrydem [illegible] uittestellen.

Curaçao den 31sten January 1834.

DE ondergeteekende [illegible] van het geëerde Publiek en [illegible] Vrienden in het byzonder, dat hy zyn [illegible] verplaats heeft in de Willemstad [illegible] breede straat, noordzyde, huis No. 109.

I. A. DE LIMA.
[illegible]

Curaçao den 1ste February 1834.

TE KOOP.
BY
A. MULLER.

Beste Hollandsche JENEVER; [illegible] & Malaga WYN; RUM; BRANDEWYN; BIER; Stoughton's BITTER; Anisett & [illegible] LIKEUR; Suprafyn Blaauw, Zwart & Grys LAKENS; [illegible] Blaauw, Zwart & Groen HALF LAKEN; Onderscheidene Soorten Best Hollandsch Schryf, Teeken, Kardoes & Huid PAPIER; Imperial & Gunpowder THEE; GLAZEN [illegible]; VISITE KAARTJES; BOEKEN in Blanco; Best Zwarte INKT in Kruiken; GOM ELASTIEK; Beste PENNEN SCHACHTEN; Best Rood LAK; SANDRAK FLESCHJES; POTLOODEN; &c.

DE TOESTAND VAN ENGELAND.

(Vervolg en slot van het laatste Nummer van 1833.

Het *Journal du Commerce,* behelst het volgende zeer belangrÿk artikel, betreffende den toestand van Engeland.

De Hertog van Wellington konde tegen deze wettige terugvordering niets overstellen dan de uit een tÿdgewricht van onkunde en verbittering afkomstige ongerÿmde en gruwelÿke wetgeving, en de schandelÿke belangen, die door deze wetgeving nog altÿd beschermd werden. Deze middelen waren [illegible]; hÿ moest dezelve vermeerderen door nieuwe wetten ter onderdrukking van de associatie en zich voorbereiden om deze wetten door de militaire magt ten uitvoer te doen leggen. Hÿ vergrootte het getal der in Ierland gecantonneerde troepen en droeg het Onder-Koningschap in Ierland op aan den Markies van Anglesey, een Generaal van uitstekende dapperheid en van evenveel verdienste, doch die zich levendig tegen de emancipatie had verklaard.

Geheel Engeland, reeds ontevreden, verontrustte zich over deze beschikkingen en deze maatregelen van het Gouvernement. Weldoorkneede staatsmannen traden op en toonden weldra aan, dat het Iersche vraagstuk een nationaal vraagstuk was, het belangrÿkste van allen, ook het meest dringende en hetwelk de meeste kansen op eenen goeden uitslag aanbood. Alle andere [illegible] werden derhalve verschoven, om zich uitsluitend met dit bezig te houden. In alle graafschappen werden vergaderingen bÿeen geroepen, ten behoeve van Ierland. Al de partÿen in Engeland, waar men eenige jaren te voren geene stap [illegible] doen, zonder op de min[illegible] ren deze [illegible] riepen eenparig de emancipatie van Ierland in. Eene wet (bill) tot dat einde voorgedragen [illegible] ting van het Ministerie, door de kamer der gemeenten aangenomen; doch het Ministerie bezat nog altÿd de magt, om dezelve door de kamer der Pairs te doen verwerpen.

Alle gehoor te weigeren aan regtmatige klagten, niet toe te geven wanneer het tÿd is, is het zekerste middel, om zich alles met geweld te doen ontnemen. Ierland zich ondersteund ziende door de openbare meening in Engeland, besloot al de regten, die men aan hetzelve ontbield, terug te nemen en uit te oefenen, en met het meest belangrÿke eenen aanvang te maken. Ten spÿt der voormalige wetten tegen de Katholÿken, ten spÿt der nog versche beslissing van de kamer der Pairs zonden de kiezers den Heer O'Connell, als hunnen vertegenwoordiger, naar de kamer der Pairs.

Ziedaar de eerste daad van de nieuwe omwenteling in Engeland. Dat men dezelve wel overwege: Ingezetenen en Regeringen kunnen er zeer nutte lessen uit trekken.

De Hertog van Wellington en diens ambtgenooten waren [illegible] over zoo groote stoutheid; zÿ geloofden aanvankelÿk, dat de Heer O'Connell den moed niet zoude hebben om zich in de kamer te vertoonen en zÿn regt van Zitting te doen gelden. *Zÿ* bedrogen zich andermaal. De Heer O'Connell zag in die daad de vervulling zoo wel van eenen godsdienstigen als van eenen burgerlÿken pligt. Ik zal nimmer den dag vergeten, toen ik hem het voorregt van een lid der kamer zag inroepen, en zulks met eene waardigheid, met eene kracht, die nog verhoogd werd door eene gematigdheid, welke ik geenszins verwachtte van de bewegelÿkheid zÿner verbeelding en de hevigheid van zÿn karakter; even weinig de woorden, die hÿ met de grootste koelbloedigheid [illegible] tot den President [illegible] uitsprak [illegible] toe te laten, [illegible] *Mÿne Heeren* [illegible]

In deze [illegible] tigen [illegible] lag de [illegible] het land. De Hertog, in plaats van zÿne betrekking van Minister te [illegible] dacht slechts aan zÿn beroep van soldaat. Hÿ zag [illegible] de verbittering van Ierland vooruitziende, stelde hÿ zÿne hoop op zÿne regimenten, (zonder te bedenken dat, gelÿk Tacitus zegt, de vrede zich alleen in de eenzaamheid laat daarstellen), in de onderstelling dat zÿne ontwerpen al dat gunstige gevolg zouden hebben, hetwelk hÿ daarvan verwachtte.

Maar Lord Anglesey, die met de uitvoering van deze maatregelen belast was, deelde niet in de zorgeloosheid van den eersten Minister. Een man die tot zekere party behoorde, was hÿ tevens een man van geweten; vast in zÿn gevoelen, maar wÿs genoeg om hetzelve te wÿzigen, zoodra de rede hem de noodzakelÿkheid daarvan deed zien; onverschrokken tot aan roekeloosheid op het slagveld, behield echter het gevoel van de pligten, die hem, als Onder-Koning van een gedeelte van zÿn vaderland, waren opgelegd, de overhand op zÿne zucht tot den krÿg. Sedert zÿne benoeming en dadelÿk na zÿne aankomst, wilde hÿ het land leeren kennen, hetwelk hÿ bestemd was te regeren. Hÿ had geheel Ierland doorkruist, dikwÿls te paard, maar altÿd zonder gevolg en hÿ had het [illegible] men gewoon was met zulke afzigtelÿke trekken af te malen; hÿ gevoelde dat het [illegible] weg bevond, en hÿ gaf zulks te kennen.

De Hertog volhardde niet te min bÿ zÿne ontwerpen en beval den Markies van Anglesey zich daarnaar te gedragen. Vermits nu de toevlugt tot de militaire magt het laatste middel was, wilde Lord Anglesey overeenkomstig zÿne [illegible], zich overtuigen in hoever hÿ zich op die magt verlaten konde. Hÿ beval aan al de hoofden der onder zÿne bevelen staande korpsen om aan hem eene soort van statistiek hunner onderhebbende manschappen voor te leggen. De uitslag van de dien ten gevolge aangeboden staten was dat bÿ al die korpsen, van de 10 soldaten er zeven Ieren en van de 8 er vÿf Katholÿken waren. Met deze troepen moest het Katholÿke Ierland verpletterd worden! Lord Anglesey zond de bedoelde staten aan den Hertog, welks antwoord in eene afzetting bestond.

De daadzaak was intusschen te stellig, dan dat men, onverminderd de afzetting van den Markies van Anglesey, zich niet bezonnen zoude hebben, alvorens in het dwangstelsel verder te gaan. Allereerst moesten de garnizoenen in Ierland veranderd worden, maar tevens moest men de derwaarts te zenden troepen uitkippen, men moest dezelve kennen: de Minister gaf nu ten aanzien der geheele armee order tot een gelÿk onderzoek, als Lord Anglesey had doen bewerkstelligen met opzigt tot het gedeelte, hetwelk onder zÿne bevelen stond. De uitkomsten waren dezelfde, behalve voor zoover betreft de regementen der garde, waar de verhouding minder in het voordeel stond van de Ieren en Katholÿken.

Van toen af maakte de verbittering zich meester van het geheele Ministerie. De emancipatie van Ierland vertoonde zich als onvermÿdelÿk. Men moest, aan deze noodzakelÿkheid het hoofd biedende, zich aan het gevaar bloot stellen van overwonnen te worden en het gezag te verliezen, of men moest zich verwÿderen, vermits men het staatkundige stelsel, hetwelk met eene soort van snoeverÿ was aangekondigd, niet konde volhouden, of eindelÿk men moest, ten einde meester van het staatsbeheer te blÿven, het zich getroosten om zelf den maatregel uit te lokken, welken men een [illegible] met [illegible] had doen verwerpen.

De Hertog van Wellington koos de laatste partÿ en werd [illegible] ambtgenooten, zelfs door den Heer Peel, den hevigsten der anti-katholÿken. De emancipatie [illegible] voorgesteld door hare meest hevige bestrÿders, die zich verdedigden tegen de beschuldiging van onstandvastigheid, en de Kamer der Pairs ja zelfs een groot getal bisschoppen medeslepende, terwÿl zÿ zich aan de wet der noodzakelÿkheid onderwierpen.

Deze zegepraal van eene geregte zaak, welken men echter zeer wel wist minder aan den geest van regtvaardigheid bÿ de regering, dan aan de eenparige uitdrukking van den wil der burgers en aan hun besluit om zich in het bezit te stellen van hetgeen men hun weigerde, verschuldigd te zÿn; deze zegepraal, wel verre van een gevoel van erkentelÿkheid in te boezemen, deed in alle gemoederen slechts de [illegible] geboren worden van eenen vÿand overwonnen en van eindelÿk het middel gevonden te hebben om hun altÿd te overwinnen. De associatie had Ierland gered; het kwam er nu maar op aan dit middel [illegible]

Andere vereenigingen vormden zich.— Birmingham ging voor en organiseerde [illegible] eene model-associatie, welke al spoedig werd nagevolgd door alle belangrÿke steden in Engeland, welke te zamen thans het uitgestrekste deelgenootschap vormen, hetwelk men zich kan voorstellen.

Deze vereenigingen eenmaal daargesteld, bleef er niets meer over, dan de wÿze te regelen, waarop zÿ hare belangen, behoeften en wenschen zouden te kennen geven. De vroegere ondervinding had hun reeds geleerd, dat deze belangen en behoeften te zeer in strÿd waren met de belangen der aristocratie, die in Engeland alvermogend is en in de kamer der Gemeenten, evenzeer als in die der Pairs, om zoo te zeggen, alles overschaduwt, dan dat men iets wezenlÿks bevredigends zoude mogen verwachten, zoo lang het vertegenwoordigend stelsel niet zoude zÿn gewÿzigd, in voege, dat aan alle klassen en alle belangen een geëvenredigd deel aan de wetgeving en het beheer van het land te beurt viel. De hervorming van het Parlement was de uitdrukking van den algemeenen wensch en de leus van al de vereenigingen.

In Engeland was het kiesregt in handen van een klein getal landlieden en burgers; in de burgten en steden, in die van vÿf of zes duizend grondbezitters en ongeveer 400,000 kiezers, die een inkomen van 40 schellingen hebben. Deze laatsten ontleenden hun regt [illegible] uit den geveinsden, door eenen rÿken grondeigenaar aan hen gedanen verkoop van een stuk land, hetwelk jaarlÿks 50 francs opbragt; of zoo zÿ wezenlÿk eigenaars waren, dan waren zÿ te arm om onafhankelÿk en boven omkooping verheven te zÿn.

Een ieder die Engeland gezien heeft,

weet hoe ver dáár het verkoopen der stemmen gedreven wordt, en dat de rykdom en de aristocratie alléén er tot de vertegenwoordiging kwamen. Een dergelyk stelsel eischte eene hervorming; de gansche wereld was er van overtuigd. Deze hervorming werd luide door alle klassen in massa ingeroepen. Niet indachtig aan de les, die voor hem uit de emancipatie voortgevloeid was, verklaart de Hertog van Wellington, by den aanvang der zitting, dat hy geene hervorming hoegenaamd zoude toestemmen. Al de op dat oogenblik vergaderde staatkundige vereenigen gaven eenen luiden kreet van verontwaardiging en bedreiging, en acht dagen daarna had de Hertog zyne plaats afgestaan aan Lord Grey, even monarchaal en even aristocratisch als hy, doch voorsigtiger en beter bekend met zyn land en met de geschiedenis.

Gedurende dit Ministerie, of beter gezegd door hetzelve, is eene wet op de verkiezingen voorgedragen, waarby de geheele middelstand, de geletterde stand, de geheele fabryk stand en de geheele bewegelyke eigendom, in het staatkundige leven werden ingeleid, door aan ieder ingezeten, die jaarlyks eene som van ten minste 250 francs verwoont, het kiesregt toe te kennen. Deze wet riep een half miljoen nieuwe kiezers te voorschyn. De kamer der Gemeenten nam haar aan. De Hertog van Wellington en diens party deden haar door de kamer der Pairs verwerpen. Lord Grey en zyne ambtgenooten namen hun ontslag. De Hertog van Wellington wordt belast met de zamenstelling van een nieuw Ministerie.

Op de eerste male van deze gebeurtenis verheffen zich al de staatkundige vereenigingen. Zy verklaren eenparig, dat zy de bill, de geheele bill verlangen; dat zy niets van den Hertog van Wellington willen hooren. Zy gaan [illegible] een [illegible] gezetenen. De koning en de Hertog zyn verpletterd. Lord Grey wordt verzocht het beheer der zaken weder op te vatten: hy bewilligt daarin niet anders dan op voorwaarde, dat de bill weder zal worden ingediend en aangenomen, en eenige weeken later geeft de kamer der pairs hare goedkeuring aan dezelve.

Uit deze door ons bloot elyk en met onpartydigheid verhaalde daadzaken, moeten wy eene onbetwistbare gevolgtrekking afleiden. Zy is deze, dat er in Engeland eene omwenteling heeft plaats gehad, dat eene nieuwe magt zich heeft gevestigd, niet naast maar boven de oude staatsmagten; boven de koninklyke magt, welke door de Ministers wordt uitgeoefend, boven de aristocratische magt, welke uitgeoefend en verdedigd wordt door de kamer der Pairs, ja zelfs boven de vertegenwoordigende magt, die haar eigen werk is, maar die zy gedeeltelyk en leidt. Deze magt is de volksmagt, door het volk regtstreeksch en zonder tusschenkomst van derden uitgeoefend.

Thans blyft ons nog over, een oog te vestigen op de inrigting (*organisatie*) dezer nieuwe magt; op de belangen en behoeften, die zy te bevredigen heeft en die haar in voortdurende beweging houden; de middelen waarover zy beschikken kan, ten einde die belangen en behoeften te bevredigen.

Dit onderzoek zal ons in staat stellen om te beslissen, of deze nieuwe magt al dan niet met de andere magten kan zamengaan en, in geval van eenen maar al te waarschynlyken stryd, welke de aard en omvang van dezen stryd zullen zyn, en aan welke (magt) de overwinning moet te beurt vallen.

Wy herhalen het, dit onderzoek is voor ons land van het hoogste gewigt. In Engeland even als by ons wroet men in de grondslagen van den staat. De uitslagen der Regering en der individuen hebben het maatschappelyk evenwigt verbroken. Daar, even als by ons, is geene rust, geene veiligheid, geene welvaart dan in het herstel van dit evenwigt.

DE MOLUKKEN.

EENIGE BYZONDERHEDEN NOPENS HET EILAND AMBOINA, ENZ.

Het eiland Amboina ligt onder 3° 41'41" zuider breedte en 125° 47' lengte ten oosten van den Meridiaan van Parys; het bestaat uit twee zeer duidelyk onderscheidene deelen, *Huoe* en *Leytimor* genaamd, die twee afzonderlyke eilanden zouden zyn, waren zy niet door eene kleine landengte verbonden, welke niet meer dan een half uur breed is, zoodat men aan beide einden van het eiland eene baai en eene voortreffelyke ankerplaats voor de grootere schepen vindt. In de grootste dezer twee baaijen, of de zuidelyke, hadden de Portugezen het fort *Vittoria* gebouwd, hetwelk thans nog in een' zeer goeden staat is.— Binnenslands, maar niet verre van het fort, ziet men de stad Amboina, die het voornaamste etablissement of de hoofdplaats van de Molukken is. De weg van de haven naar de stad is met zeer fraaije boomen en twee reijen woonhuizen van Europeanen bezoomd, die meest allen van een verdieping zyn; de stad zelve bestaat uit verscheiden fraaije en regelmatige straten met steenen huizen, die zich door eene ware Hollanders zindelykheid onderscheiden.— Op een half uur gaans van de stad, in een bergachtig oord, komt men langs eene twee-de beboomde laan, aan het buiten verblyf des Gouverneurs, hetwelk tegen eenen vry steilen berg is aangelegd. Dit allerangenaamst verblyf is met fraaije tuinen omringd, met beken, waarvan het water in helderheid het fraaiste kristal te boven gaat.

De inwoners van Amboina bezitten twee Protestantsche Kerkgebouwen, waarvan de eene byzonder bestemd is voor de inlanders, die de Christelyke godsdienst omhelsd hebben; hun getal is zeer aanmerkelyk [illegible] grootelyks vermeerderd door den verlichten en onvermoeiden yver van den waardigen Predikant KAM, die het Evangelie in deze gewesten predikt.

De Amboinezen zyn van eene middelmatige, welgevormde gestalte; men maakt er goede soldaten van zoowel voor de Kavallerie als Infanterie; in het algemeen hebben zy meer smaak in de Krygsdienst dan de andere bewoners van den Archipel; zy zyn zachtzinnig en fier van aard, gemakkelyk te bestuuren en matig in hunne leefwyze. Hunne kleeding is omtrent dezelfde als die der *Javanen*, maar zy die het Christendom belyden en gedoopt zyn, onderscheiden zich door zwarte opperkleederen; in plaats van doeken, waarmede de Mahomedanen hun hoofd omwinden, dragen zy roode hoeden, en het haar in eenen staart byeen gebonden. Ook hebben zy des Zondags schoenen aan (*). De Katoenen, Lynwaden en andere artikelen van onze fabrieken, welke het Gouvernement jaarlyks naar de Molukken zendt, vinden aldaar een sterk vertier.

Het klimaat van Amboina is gezonder en aangenamer dan dat der meeste gewesten tusschen de keerkringen; de grond is er ten deele rotsachtig en dor, en op dien grond komen de Kruidnagelboomen het best voort. Andere gedeelten echter zyn zeer vruchtbaar en de bergen zyn er met eenen even zoo weligen plantengroei bedekt, als het eiland *Java*. In de uitgestrekte vlakten en langs de kusten van Amboina ziet men duizende Kokosboomen en Sagopalmen, welker zacht merg den inboorlingen tot voedsel dient. Dit merg, gemalen, en gezuiverd zynde, is de Sago, welke ook in Europa onder dien naam bekend is, en voor zieken of herstellenden zulk eene gezonde verkwikking oplevert. De Indianen malen de Sago ook; maar nadat zy die tot meel hebben gemaakt, koken en droogen zy dit, en geven er de gedaante van koeken aan. De boom heeft van twaalf tot vyftien jaren noodig, om zyn volle wasdom te bereiken, en verheft zich minder hoog dan de meeste andere palmsoorten.

De rystbouw heeft op Amboina op verre na dezelfde uitbreiding niet bekomen als op *Java*, sommigen vinden de oorzaak in de natuurlyke traagheid en luiheid der inwoners, welke by diegenen, die de christelyke godsdienst omhelsd hebben, nog vermeerderd zouden zyn. Wat er van zy, het is zeker, dat het Gouvernement jaarlyks naar de Molukken eene groote hoeveelheid ryst voor binnenlandsch verbruik moet zenden (**).

De Koffy en Indigo groeijen, blykens de genomene proeven, volmaakt wel op Amboina. In de tuinen van sommige ryke liefhebbers, vindt men alle soorten van tuingroenten en bloemen, welke men op *Java* heeft kunnen overplanten. Het plantenryk levert er ook vier kostbare houtsoorten, uit welke de inwoners geneeskrachtige oliën weten te trekken, zoo als onder anderen het *Kajoe-Poeti* (dat is *wit hout*) en andere houtsoorten, welke voor Schrynwerkers-arbeid zeer dienstig zyn. Niet zelden vindt men tafelbladen van zes en zeven voet diameter, uit een enkel stuk; de fraaiste houtsoorten zyn echter afkomstig van het eiland Ceram.

Maar hetgeen van Amboina vooral zulke eene kostelyke bezitting heeft gemaakt, is de aanplanting van den kruidnagelboom. Indien de goudmynen den oorspronkelyken bewoners van *Peru* [illegible] ook de waarde van deze zoo sterk gezochte vrucht den inboorlingen van de Molukken geweldenaryen berokkend.

De distrikten Amboina, Haroeka, Larike, Saparoea en Hila zyn byzonder tot de aanplanting van den Nagelboom bestemd. De inzameling geschiedt omstreeks de maand October en duurt dikwyls twee of drie maanden. Men verzekert, dat de gemiddelde opbrengst van eenen nagelboom op vyf of zes ponden kruidnagels gerekend wordt, ofschoon men boomen vindt die tot 25 ponden nagelen geven.— De boom is een der fraaiste sieraden van het plantenryk. Gewoonlyk bereikt hy de hoogte van 30 tot 40 voeten; zyne takken verbreiden zich niet verre van den stam, die bleekgrys van kleur is; zyne bladen vernieuwen zich regelmatig in de maand Mei; zy hebben eene langwerpige gedaante en eene donkere kleur. Met het vyftiende jaar van zyn ouderdom begint de boom vruchten te dragen en bereikt zyn volkomen wasdom met het twintigste.— De kruidnagel is aanvankelyk lichtgroen, vervolgens oranjegeel en eindelyk donkerrood, welke laatste kleur het kenteeken is, dat de vrucht ryp is om geplukt te worden.

Wanneer men vruchten bewaren wil om die in nieuwe tuinen te zaaijen, moet men ze eene maand langer op den boom laten; gedurende dien tyd wordt de kruidnagel grooter en verliest zyne geurigen reuk. Alsdan wordt hy *Moernagel* genoemd.— Overigens kunnen de Nagelboomen zich ook vermenigvuldigen door middel der spruiten, die in overvloed aan den voet der oude boomen gevonden worden.

(*) De Mahomedaansche inwoners van de Molukken gaan (met uitzondering van de Vorsten en aanzienlyken) altyd blootsvoets, even als de inlanders van den geringen stand op *Java* en de andere Indische Eilanden.

(**) Sedert 1816 heeft de Rystbouw te *Menado* groote vorderingen gemaakt, en van daar wordt reeds een groot gedeelte der voor *Amboina* benoodigde Ryst afgescheept.

DE EILANDEN VAN BANDA.

Wy zullen ons voornamelyk met de drie aanzienlykste eilanden bezig houden, omdat dezen by uitsluiting tot de aanplanting van de muskaatboomen bestemd zyn, welk produkt voor Banda geworden is, wat de kruidnagelboomen voor Amboina zyn. Deze drie eilanden zyn: *Banda-Neira*, *Lonthoir* en *Poeloe-ay*.— De beide eerste vormen, met den *Goenong-api*, (die er ongelukkig maar al te naby is, en welks heilloos invloed zich aldaar dikwyls doet gevoelen, zoo wel door de verwoestingen, die op zyne uitbarstingen volgen, als door de ongezonde lucht, welke hy over de omliggende landstreken verbreidt), de reede van Banda, die niet minder fraai dan veilig, en door verscheiden forten goed versterkt is.

De inzamelingen van muskaatnoten en foelie, de gunstige ligging en uitmuntende reede zyn intusschen de eenige voordeelen van Banda, en dezen worden vergoeden ten koste eener ongezonde luchtstreek en van de verschillende aardbevingen. Deze laatsten geschieden altyd voor of na de uitbarstingen van den vuurberg. De hevigsten, welke de ongelukkigsten in hunne uitwerkselen waren, gebeurden in 1629, 1690, 1683, 1743 en 1816. Verscheiden huizen op den oostelyken kant van het fort Nassau gelegen, werden van hunne grondslagen weggerukt en met hunne bewoners in de zee gesleept; maar dezen hadden hunne woningen reeds verlaten, en werden als door een wonderwerk met de teruggekeerde golf weder op het strand geworpen, met uitzondering alleen van den fiskaal en zyn huisgezin.— Een grof stuk geschut, van 3500 pond zwaarte, hetwelk op het paalhoofd geplaatst was, werd 38 voeten van die plaats geworpen, en de hulk van het schip *Amsterdam* mitsgaders die van twee andere schepen, welke [illegible] met 400 last steenen gevuld, had laten zinken, om aan het paalhoofd een vasten grondslag te geven, zyn verdwenen zonder dat men de overblyfselen daarvan immer heeft kunnen ontdekken. In 1820 waren de vernielingen der vulkaansche uitbarsting zoo geweldigd, dat de meeste ingezetenen het land verlieten en de wyk naar *Ternate*, *Amboina* en *Makassar* namen; de moed en de volharding van den Gouverneur [illegible], die vast besloten had zynen post nimmer te verlaten, was alleen oorzaak dat [illegible] laten werd.

Zendelingen houden zich op Banda met de uitbreiding van de christelyke godsdienst onledig; sedert de eerste tyden van [illegible] door eene groote menigte inboorlingen van dit gedeelte des archipels omhelsd.

Wy hebben reeds opgemerkt dat het grootste voortbrengsel van Banda, welks grond in het algemeen steenachtig is, in muskaatnooten en foelie bestaat. Andere aanplantingen zyn moeielyk te schieten, en het voornemen moet geregeld in de beleiden der inwoners door toezendingen van Rys van Java voorzien. [illegible] bestaat uit [illegible] die beter dat de Kanaries olie wordt gemaakt, aan suikerwerk, waarvan een geliefde drank bereidt wordt; voorts cocosnoten, bamboes, tamarindeboomen en meer andere produkten, waarvan de Inlanders tot zeer vele oogmerken [illegible]

DE APURESTROOM IN ZUID-AMERIKA.

Hippesley zegt, in het verhaal zyner aldaar gedane Reis, van dezen stroom het volgende:

Ik zou byna schromen te beschryven, wat ik aan en boven, breidien myne talryke, miraculeuse Heerheid [illegible] konden. Krokodillen van 18 à 20 voet lagen [illegible] in de zon op de graszoomen aan den oever van dezen stroom, in groepen van 6 à 8 by elkander. Elke minuut zag men andere, nog grooter, den stroom op-en afzwemmen, welke de bootsliden verscheidene malen met de riemen troffen; terwyl andere door kogels, die wy uit pistolen of musketten schoten, gewond, maar toch niet aanmerkelyk beschadigd werden. Zoo zag men ook tygers van eene geweldige grootte aan den oever, en eens een nog grooter dier, hetwelk het volk voor een [illegible] hield, maar hetgene denkelyk de *Koning der bosschen* niet anders is, welligt eene soort van luipaard zal geweest zyn.— De zwermen van vogels, die van de eene zyde des strooms naar de andere over onze hoofden heenvlogen, waren te groot, dan dat men ze had kunnen tellen, en eenige inderdaad zoo groot in getal, dat zy de zon boven ons schip bedekten. Aan de oevers bevonden zich, ontelbaren, benden van allerlei soortige [illegible] zeevogels, van den grootsten pellikaan tot de kleinste kraai, zoo argloos voor de nabyheid of de magt der menschen, dat zy niet wegvlogen, wanneer wy digt by hen kwamen. Wy zagen hier den flamingo in zyne schoonste kleur en pracht en grootte, ook de kroonkraan een vogel van hetzelfde geslacht, maar veel fraaijer van vederen en gedaante, dien men in Zuid-Afrika den Secretaris-vogel noemt. Eindelyk werd het oog door al deze ontelbare vogels, zoogdieren, amphibien, visschen en insekten vermoeid, en de geest kon zich niet meer aan de verwondering overgeven.— Het grootste vermaak verschafte ons hierby de *zoogenaamde spotvogel* met zyne bekwaamheid om twee en meer [illegible] duidelyk na te spreken, dat zulks is dikwyls verwarde; elke papegaai is daarvan ver beneden, hetwant het is volstrekt onmogelyk, zyn geluid van dat eener menschenstem te onderscheiden. Zoo stiep ik eens aan land onder twee groote boomen. Ik ontwaakte voor het aanbreken van den dag, en riep een myner Officieren. Hy antwoordde niet; ik riep alzoo ten tweede male, toen men zeide, dat hy naar de boot gegaan was. Op eens hoorde ik eene stem, geheel als de myne, "Denis! Denis! Denis!" met dezelfde tusschenpoozingen roepen. De Kapitein Denis hoorde dit ook en antwoordde dat hy dadelyk zou komen.— Daar hy echter telkens weder geroepen werd, geloofde hy, dat er iets dringends moest voorgevallen zyn, en kwam zoo hard hy kon aanloopen. Anderen hadden dit ook gehoord, en hem laten zeggen, dat hy onmiddelyk by my komen moest. Eindelyk ontdekten wy, dat de gedienstige en oplettende vriend zeer digt by my, in de gedaante van een' vogel, op den tak van een' boogen boom zat, van welken hy hierop wegvloog, en het gansche bosch van den naam [illegible]

Lyst van de ter Gouvernements Secretary liggende onafgehaalde brieven, [illegible]

7den dezer.

Poulina Canniles.
J. W. Dieter.
Sara Monsanto.
Jacobo Cordero.
Jacobo Depool.
Maria D. Maduro.
Js. George.
Antonecia Rosa.
Maria Clara Senior.
Maria [illegible]
Bosquelitt.

Curaçao den 7den February 1834.

In Commissie ter Gouvernements Secretary, belast met de waarneming der attributen van den Gouvernements Secretaris Post.

H. KIKKERT.

, BEVALLEN op Vrydag den 31sten [illegible] van eene Dochter, de Echtgenoote van

J. P. QUAST.

, BEVALLEN op laatstleden Zaturdag morgen den 1sten dezer, van eene Dochter, de Echtgenoote van

A. L. S. MULLER.

Strekkende deze ter kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD.—FEBRUARY.

1. golet Anna Celestina, [illegible]		[illegible]
—— Dorothea, De Lange,		Aruba
bark Maria Francisca, Dinero,		Puerto Cabello
brik Soto, [illegible]		[illegible]
3. golet Aruba Pakket, De Jongh,		Aruba
4. —— Casualidad, Ocando,		Cumarebo
5. —— Gysbertha, De Brot,		St. Thomas
—— Tres Hermanos, Torres,		Manzanilla
6. bark Helena, Evertsz,		St. Jans kap

UITGEKLAARD.—FEBRUARY.

3. bark Margaritha, Bruzen,
4. golet Geertruida, Levy,
—— Dorothea, De Lange,
—— Rosarita, Aruca,
5. —— Maria Francisca, Ramirez,
6. —— Casualidad, Ocando,
7. brik Metacomet, Clark,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

FEBRUARY 1834.

N. M. Zaturd. den 8 ten 0 U. 29 M. 's nachts.
E. K. Zond. 16 5 U. 9 M. 's av.
V. M. Zond. 23 4 U. 38 M. 's av.

Met de aankomst van een vaartuig van St. Thomas, hebben wy Couranten tot de dagteekening van den 1sten dezer ontvangen, welke hoegenaamd geen nieuws bevatten. De aankomst van de 1ste December [illegible]

BURGERLYKE STAND VAN CURACAO.

GEBOREN.

IN HET STADS DISTRICT.

Van het mannelyke geslacht	116	
Van het vrouwelyke do.	80	
		196

IN DE BUITEN DISTRICTEN.

Van het mannelyke geslacht	84	
Van het vrouwelyke do.	67	
		151
		347

Gemanumitteerden van het mannelyke geslacht	6
do. van het vrouwelyke do.	6
	12

GESTORVEN.

IN HET STADS DISTRICT.

Van het mannelyke geslacht	73	
Van het vrouwelyke do.	168	
		241

IN DE BUITEN DISTRICTEN.

Van het mannelyke geslacht	37	
Van het vrouwelyke do.	44	
		81
		322

Levenloos ter wereld gekomen.

Van het mannelyke geslacht	1
Van het vrouwelyke do.	1
	2

GEHUWD 30 Paren.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 78. De prys derzelve is f 12. 's jaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 30 Centen.